

העסקת עובדים עם מוגבלות במגזר הציבורי

תיקון 15 לחוק שיוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

מאז נחקק חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות בשנת 1998 רווחה ההנחה כי החוק יביא לשינוי המיוחל בייצוג הולם של אנשים עם מוגבלות בשוק העבודה. אך המציאות הוכיחה שלא די בכך כדי ליצור שינוי משמעותי ונדרשים מהלכים ממוקדים לקידום הנושא. תיקון 15 לחוק הינו חלק ממהלכים אלה.

בינואר 2017 נכנס לתוקפו תיקון 15 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998. מדובר בחובה החלה על גופים ציבוריים לעמוד בחזית הנושא ולעמוד בייצוג הולם של אנשים עם מוגבלות בקרב עובדיהם.

עקרון עליו מתבסס החוק הינו ערכי ומוסרי הרוצה לאפשר לכל אזרחי המדינה ייצוג הולם בעולם העבודה וקיום בכבוד משכר עבודה ועל הגופים הציבוריים לתת בכך דוגמה לכלל המשק.

עיקרי התיקון הינם:

- **ייצוג הולם** - גופים ציבוריים שבהם מועסקים למעלה מ 100 עובדים (לא כולל עובדי קבלן, כ"א או נותני שירותים), מחויבים להעסיק אנשים עם מוגבלות משמעותית בהיקף של לפחות 5% מכלל העובדים.
- **מינוי ממונה על העסקת אנשים עם מוגבלות**. הממונה מרכז את הפעילות ואמון על קידום הנושא בארגון. אין ספק, שגיבוי ההנהלה לפעילותו של הממונה ומתן מרחב פעולה הינו מפתח להצלחה של הארגון לעמוד ביעדים המקצועיים, הערכיים והחוקיים.

נקבע בחוק שתיעשה מדידה של כל גוף ציבורי לגבי עמידתו ביעד. המידע אודות העמידה יהיה גלוי לציבור באתר נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (משרד המשפטים) והוא יציין את מידת העמידה במדרגות המבטאות אחוזים (ללא פרטים מזהים של עובדים). גוף אשר לא יעמוד ביעד מחויב בפרסום תכנית שנתית להשגתו.

המטה לשילוב אנשים עם מוגבלות, במשרד העבודה והרווחה, פועל לשילובם המלא של אנשים עם מוגבלות בעבודה תוך שימת דגש על היכולות והתפקוד ולא על המוגבלות. המטה מספק שירותים עפ"י חוק, מפתח ומפעיל תכניות ונערך ללוות ולהדריך את הגופים הציבוריים בתהליך היישום שלו. המטה מלווה את המעסיקים ומנחה אותם לגבי הסוגיות השונות המתעוררות לקראת הקליטה ובמהלך ההעסקה של עובדים עם מוגבלות.

כלי הסיוע של המטה כוללים הפעלת מרכזי תמיכה למעסיקים בפריסה ארצית, מרכז הכוון תעסוקתי לאנשים עם מוגבלות אשר יכול לסייע באיתור מועמדים מתאימים, מרכז להשאלת ציוד עזר ועוד.

הליווי של המטה כולל הדרכות לגבי הוראות החוק, הבנת הצרכים והאתגרים של הארגון, איתור משרות מתאימות וליווי מתמשך של הגופים במהלך ההעסקה.

מערך ההדרכות, מיועד לבעלי תפקיד שונים ברשות לרבות:

- הנהלה בכירה
- מנהלי שטח
- מנהלי משאבי אנוש
- ועדות בוחנים
- יועצים משפטיים

- ממונים על תעסוקת אנשים מוגבלות

חלק מההדרכות מתקיימות בקרב עובדי הרשות וחלקן רוחביות לבעלי תפקיד זהים מרשויות שונות. כל ההדרכות הינן שירות ממשלתי הניתן לרשויות ללא עלות.

ביולי 2017 התקיימה הכשרה ראשונה עבור הממונים על תעסוקת אנשים מוגבלות. השתתפו בה נציגים מכ-60 רשויות.

שימו לב:

במהלך חודש מרץ 2018 תתקיימנה הכשרות נוספות לממונים ב – 3 אזורים:

11.3.18 – בדרום, 19.3.18 – בצפון, 26.3.18 – במרכז

מומלץ להפנות את הממונה מטעם הרשות שלכם להשתתף באחד מימי הכשרה אלה.

מכתב לגבי חובת מינוי ממונה ולגבי מועדי ההכשרה לממונים נשלחה לכל רשות בנפרד (מצ"ב העתק המכתב).

הכשרת הממונים נעשית בשיתוף פעולה עם הנציבות לשוויון זכויות שבמשרד המשפטים, עם המפעמים ועם מרכז השלטון המקומי. המטה מאמין ששיתוף פעולה ורתימה של כל הגורמים הרלוונטיים מהווה מפתח להצלחה רחבת היקף של המשימה הלאומית שבבסיס החוק הזה.

מצ"ב חוברת מידע בנושא תיקון 15 לחוק שוויון אנשים עם מוגבלות, העוסק בחובות המגזר הציבורי בנושא העסקת עובדים עם מוגבלות. החוברת מפרטת את התיקון לחוק, משמעויותיו, הפעולות הנדרשות מארגונים במגזר הציבורי, כמו גם הכלים שמספק המטה לטובת הארגונים.

למידע נוסף ניתן לפנות למרכזת הנושא במטה, תרצה בר-חיים במייל mate.shiluv@gmail.com